

Invazní druhy rostlin a živočichů nás stojí mnohem víc, než vědci odhadovali

28.5.2025 - | Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

„Výzkum považuji za aktuální a velmi přínosný. Zabývá se jednou z nejtrvalejších výzev v našem oboru - podhodnocováním a geografickými zkresleními v odhadech nákladů invazí. Osobně ho vnímám jako takový „budíček“ - základ pro budoucí zkoumání,“

Odhady celosvětové ekonomické zátěže způsobené invazními druhy jsou silně podhodnocené. Vědci z Fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích propojili modely rozšíření invazních druhů s makroekonomickými a environmentálními projekcemi a spočítali, že dosud známé náklady spojené s těmito druhy jsou podle aktuálních databází podhodnocené o víc než 1 600 procent.

Zjištění, která vycházejí z dat o 162 analyzovaných invazních druzích, upozorňují na možné vznikající škody a mohou pomoci jednotlivým zemím lépe plánovat účinná opatření pro zvládání výskytu těchto organismů. Výzkum vědci publikovali v prestižním časopise Nature Ecology & Evolution.

Biologické invaze představují globální hrozbu pro biodiverzitu i ekonomiku a podílejí se na 60 % zaznamenaných celosvětových vyhynutí různých druhů. Dosavadní odhady finančních nákladů spojených s invazními druhy byly založeny pouze na několika zdokumentovaných případech z omezeného počtu zemí – převážně z Evropy a Severní Ameriky. To vedlo k jejich podhodnocení, zejména v regionech s menším pokrytím daty, například v Africe a Asii.

Aby poskytli přesnější odhad celosvětových nákladů, spojili vědci Ismael Soto (JU v ČB), Brian Leung (McGill University, Montreal, Kanada) a jejich kolegové odhadované výlohy (včetně škod v zemědělství a výdajů na jejich management) na národní úrovni u 162 invazních druhů s modely rozšíření těchto druhů po světě. Mezi tyto druhy patřili například komár tygrovaný, skokan volský nebo strom pajasan žláznatý. Autoři následně modelovali náklady spojené s těmito druhy i v dalších zemích, včetně 78 států, kde dosud taková data chyběla. Celkové celosvětové náklady byly odhadnuty na přibližně 35 miliard amerických dolarů ročně za posledních 60 let, což je částka srovnatelná s globálními výdaji na extrémní projevy počasí způsobené klimatickou změnou.

Nejvíce za invazivní druhy v tomto období zaplatila Evropa (odhadovaných 1 584 miliard dolarů), následovala Severní Amerika (226 miliard dolarů) a Asie (182 miliard dolarů). Nejvyšší náklady si vyžádaly invazní rostliny – například komule Davidova, vodní hyacint nebo zakucelka byly skupinou s nejvyššími celkovými odhadovanými náklady za posledních 60 let (926 miliard dolarů). Dále se v žebříčku výdajů umístili členovci (830 miliard dolarů) a savci (263 miliardy dolarů).

„Výzkum považuji za aktuální a velmi přínosný. Zabývá se jednou z nejtrvalejších výzev v našem oboru - podhodnocováním a geografickými zkresleními v odhadech nákladů invazí. Osobně ho vnímám jako takový „budíček“ - základ pro budoucí zkoumání,“ říká autor článku Ismael Soto z Jihočeské univerzity.

Výsledky výzkumu zlepšují naše chápání finančních nákladů spojených s invazními druhy na národních úrovních. Zároveň zdůrazňují naléhavou potřebu regionálně orientovaných strategií a politik, které by zmírnily dopady invazních druhů po celém světě.

<https://www.jcu.cz/cz/univerzita/aktualne/invazni-druhy-rostlin-a-zivocichu-nas-stoji-mnohem-vic-nez->

[vedci-odhadovali](#)